

Zpráva z Cross-visit v Maďarsku, region Velká Jižní Zem (hlavní středisko Szeged)

25. – 26 .9. 2019

Účastníky byli doc. Mgr. Martin Šlachta, Ph.D. a Ing. Ladislav Jeřábek.

25.9. - Na úvod byl představen Maďarský bioekonomický klastr, který byl zřízen výzkumnou institucí Bay Zoltán Nonprofit Ltd., a který pořádal tento cross visit. Jeho člen, Ákos Koós, následně vedl diskuzi ve formě inovační hry, kde jsme sestavovali indikátory ideálního bioekonomického hospodářství a řešili možnosti sladění případných konfliktních bodů různých politik (energetické, environmentální, zemědělské).

Následně jsme odjeli na farmu **Pilze-Nagy Ltd. v Kecskemét**. Jako hlavní produkt zde pěstují hlívu ústříčnou za využití slámy vykupované od okolních zemědělců. Sláma tvoří substrát, na kterém se houby pěstují. Nejdřív je vypraná a sterilizovaná 20 hodin při 70 °C a následně 5 dní při 40 °C. Po té je inokulovaná spory, umístěna do plastových vaků a mycelia jsou kultivovány po dobu dvou měsíců v halách s vlhčeným vzduchem, který zároveň funguje jako ochlazovač (jen pomocí proudu vzduchu z ventilátorů). Těchto hal mají přes čtyřicet (jejich celková plocha je 15 000 m²). Po dvou měsících jsou plodnice sklizeny a použitý substrát je využit jako substrát v bioplynce. Elektřina z bioplynky je prodávána do sítě, teplo je využito na sterilizaci slámy. Digestát je prodáván zpět farmářům jako hnojivo. Plodnice se prodávají jako potravina i jako zdroj beta-glukanů pro farmaceutický průmysl.

26.9. – Další program probíhal v rámci **Národní zemědělské a obchodní výstavy OMÉK 2019** na výstavišti Hungexpo. Měli jsme zajištěny prezentace některých účastníků:

Herbaria Zrt., výrobce bylinných kosmetických a jiných preparátů, nepěstuje nic, vše vykupuje od dodavatelů, většinou z EU. <https://herbaria.hu/homepage?lang=en>

Tungram, výrobce LED osvětlení do skleníků a hydroponií, nízká spotřeba energie a modro-červené světlo, které je nejefektivnější, nicméně jsou schopni nastavit vlnovou délku podle různých nároků plodin a jejich vývojových fází. <https://tungram.com/>

Grapoila/Virgin Oil Press Kft., výrobce olejů a mouky ze semen a jiných produktů plodin, za využití bezodpadných technologií. Jedná se například o oleje ze semen šípku, vlašských ořechů, kmínu, semen paprik, rakytníku, semen konopí, kukuřice, semen lnu, máku, mandlí, ostropestřce, řepky, hořčice, slunečnice, lískových oříšků, semen meruněk, sezamových semen, semen vinné révy a dýně. Ze zbytku plodů vinné révy pak vyrábí pudr na kůži s bioaktivními látkami, podobně pak různé prášky z jiných zmíněných plodů na využití ve farmacii nebo kuchyni. <http://www.grapoila.hu/?lang=en>

Odpoledne proběhlo sympozium „Vize a možnosti spolupráce mezi organizacemi spojených s bioekonomií“. Prednášku zde měl Maďarský bioekonomický klastr (Ákos Koós), Pilzen-Nagy Ltd., zástupce Ministerstva zemědělství, belgické administrativy (dr. Dries Maes, poradce, Oddělení ekonomiky, vědy a inovací). Následovala diskuze, především o dalším osudu bioplynky, které nejsou bez dotací rentabilní. Diskutovaly se jiné zdroje biomasy než kukuřice.

Fotky jsou dostupné zde:

<http://www.bayzoltan.hu/hu/2019/10/21/power4bio-cross-visit-symposium/>